

ශ්‍රී ලංකාවේ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සඳහා වූ ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සඳහා නිර්දේශ

(ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්, ඔවුන් නියෝජනය කරන ආයතන, රජය, පෞද්ගලික අංශ, රාජ්‍ය නොවන සංවිධාන හා සිවිල් සමාජ සංවිධාන සමග සාකච්ඡා කොට "හෝමිනෙට් ශ්‍රී ලංකා" ආයතනය විසින් සකස් කරන ලදී.)

01. හැඳින්වීම

ශ්‍රී ලංකාවේ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් (Home Based Workers) වන්නේ වැඩි ප්‍රතිශතයක් කාන්තාවන් නියෝජනය කරන පහසුවෙන්ම අවදානමට ලක්වීමට ඉඩ ඇති ප්‍රජාවකි. ජාතික ආර්ථිකයට ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් ගෙන් සිදුවන දායකත්වය සාපේක්ෂව ඉහළ මට්ටමක පැවැතුනද එය ගුණාත්මකව හෝ ප්‍රමාණාත්මකව පිළිගැනීමට ලක්වී නොමැත. රටක සමස්ථ ජාතික සංවර්ධනය සඳහා ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්ගේ සමාජ ආර්ථික දියුණුව අතිශය වැදගත් වේ.

සියලු දෙනාටම සමාජ සංවර්ධනයේ ප්‍රවීලාභ ලගාකර දීමට හා බහුවිධ ස්වාභාවයෙන් යුත් දුර්දනාවය අඩුකිරීමට ආර්ථික වර්ධනය අත්‍යවශ්‍ය වුවද එය පමණක් නිකීම ප්‍රමාණවත් නොවේ. ඕනෑම සමාජයක විශේෂයෙන් දියුණුවෙමින් පවතින රටවල් වල සියලු ජනතාව වෙත ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ ලගාකර දීම සඳහා ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට විවිධ හා වටිනා තේරුම් හා අවස්ථා ලගාකර දිය හැකි වූ විධාන් යෝග්‍ය හා පහසුකම් සලසා දෙන පරිසරයක් නිර්මාණය කිරීම අතිශය වැදගත් වේ. ගෝලීය ආර්ථික පරිසරය තුළ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් ගෝලීය ආර්ථික වටිනාකම් ජාලයේ කොටසක් බවට ලක් වී ඇත.

විශාල සමාගම් හා ගෝලීය තරගකාරීත්වය බිහි වීමත් සමඟ මෙම ඉතා කුඩා ව්‍යවසායකයින්ට තර්ජන හා නොයෙකුත් බාධා වලට මුහුණදීමට සිදු වී ඇත. ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්ට ගෝලීයකරණය නිසා බිහි වී ඇති අවදානම් තත්වය අවම කරමින් එහි ප්‍රවීලාභ ලබා දීමට කටයුතු කිරීම මෙම ප්‍රතිපත්ති නිර්දේශවල ඉලක්කයයි.

මෙම ගෝලීය ලිබරල් හා විවෘත ආර්ථික පරිසරය තුළ සමස්ථ ලෝකය පුරා විධිමත් රැකියා හා වෘත්තීය සමිති සාමාජිකත්වය අඩු වී අවිධිමත් ආර්ථිකය වැඩි වීමේ තත්වයක් නිර්මාණය වී ඇති අතර කම්කරු ව්‍යාපාරයේ අනාගතය බොහෝ විට රඳා පවතින්නේ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් ඇතුළත්ව වැදගත් අංශයක් වන අවිධිමත් ආර්ථිකය සංවිධානය කිරීමේ හැකියාවමතය.

02 පසුබිම

සියලුම භූගෝලීය ප්‍රදේශ ආවරණය කරන සියළුම කම්කරු පාහේ නියෝජනය කරනු ලබන ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් විවිධ පසුබිම වලට අයත්ය. භාගරික මෙන්ම ග්‍රාමීය ප්‍රජාව නියෝජනය කරන ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් සාම්ප්‍රදායික මෙන්ම නව ආර්ථික අංශ වලට සම්බන්ධ වී ඇත. අනෙකුත් රටවල මෙන්ම ශ්‍රී ලංකාවද ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් ගෙන් විශාල ප්‍රතිශතයක් වන්නේ කාන්තාවන්ය.

1996 පිහිටා ගි පැවැති ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය (ILO) 20 වන සැසි වාරයේ දී ගෘහස්ථ ශ්‍රමය (Home Work) පිළිබඳ වූ සම්මුතිය (අංක 177) හා නිර්දේශ (අංක 184) පිළිගන්නා ලදී. මෙම සම්මුති හා නිර්දේශ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් ගේ මූලික සමාජ සුරක්ෂිතතාවය (Basic Protection) ලබා දීම හා ඒ සඳහා සියලුම රටවල ජාතික ප්‍රතිපත්ති සකස් කර පිළිගැනීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා කාලීන සංශෝධන ඇති කිරීම ඉලක්ක කර ඇත. මෙම ලේඛන දෙක ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් ගේ සෞඛ්‍ය ආරක්ෂාව, සමාජ සුරක්ෂිතතාවය හා සුභ සාධනය ආදිය ලබාදීම ඉලක්ක කර ඇත.

2000 දී ශ්‍රී ලංකාව විසින් අත්සන් තැබූ කන්මන්ඩු ප්‍රකාශනය සියලුම රටවල ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීමේ අවශ්‍යතාවය අවධාරණය කරන ලදී. එහිදී ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් සඳහා සංවිධානය වීමේ අයිතිය, අවම වැටුප් වෘත්තීය සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව(OHS), සමාජ සුරක්ෂිතතාවය, මාතෘ රැකවරණය, ළමා කුසලතා සංවර්ධනය ඇතුළත් අවම රැකවරණය ලබා දීමට එකඟ වී ඇත.

ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් නිර්වචනය කිරීම ඉතා ක්‍රියාවන් වන අතර විවිධ රටවල් සඳහා වූ ස්වකීය නිර්වචනයන්ගේ අවශ්‍යතාවයද දැකිය හැක. සාමාන්‍ය අදහසින් ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් වනුයේ, තමන් විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන භාණ්ඩ හෝ ආර්ථික වටිනාකමක් ඇති සේවාවන් ලබා දෙන, පුද්ගලයන්ට අයත් නොවන ස්ථානයක වූ තම නිවසේ හෝ ආසන්න වූ ස්ථානයක වැඩ කරන, එහෙත් විධිමත්ව රැකියාගත නොවී ඇති පුද්ගලයින්ය.

සාමාන්‍යයෙන් ගෘහස්ථ ශ්‍රමික කටයුතු මුළු පවුල විසින්ම සම්බන්ධ වී සිදු කරනු ලබන අතර බොහෝ විට ළමයින්ද යොදා ගැනේ.

ලෝක කම්කරු සංවිධානයේ සම්මුති අංක 177 (ILO C 177) (ගෘහස්ථ ශ්‍රමය පිළිබඳ සම්මුතිය - Home Work Convention 1996) විසින් ගෘහස්ථ ශ්‍රමය නිර්වචනය කර ඇත්තේ "සේවයාගේ වැඩ බිමට අයත් නොවන, තම නිවසේ හෝ තමාගේ කැමැත්තට අනුව

තෝරා ගත් ස්ථානයක, අමුද්‍රව්‍ය හා උපකරණ මෙන්ම අනෙකුත් යෙදවුම් ලබා දෙන්නේ කවුරුන්ද යන්න සැලකිල්ලට නොගෙන සේව්‍යයා විසින් නිර්දේශිත භාණ්ඩ හෝ සේවාවන් ලබා දීම සඳහා, වැටුපක් ලබා ගෙන ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයා (Home Based Worker – HBW) විසින් කරනු ලබන ශ්‍රම කටයුතුය."

සේව්‍යයා (Employer) යනු: සිය කටයුතු ඉටුකර ගැනීම සඳහා සෘජුව හෝ රටේ නීතියෙන් ඉඩ ප්‍රස්ථාව ලබා දී ඇති හෝ නොමැති, අතර මැදියකු හරහා ගෘහ ශ්‍රමික කටයුතු කරනු ලබන, ස්වාභාවික හෝ නීතිමය පුද්ගලයකු ලෙස නිර්වචනය කල හැක. ලෝක කමිකරු සංවිධානයේ නිර්වචනයට අනුව: විශේෂයෙන්ම නිෂ්පාදන ඒකකයකට කරනු ලබන ගෙවීම් මත පදනම්ව ශ්‍රම සැපයුම කරන්නන් ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් ලෙස දැක්වේ. එහිදී සෘජුව වෙළඳ පොළ සඳහා නිෂ්පාදනය කරන අය අයත් නොවේ.

ශ්‍රී ලාංකේය සන්දර්භය තුළ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් නිර්වචනය කර ඇත්තේ, "සෘජුව වෙළඳ පොළට හෝ සේව්‍යයාගේ වැඩ බිමට අයත් නොවන තම නිවසේ හෝ තමාගේ කැමැත්තට අනුව තෝරාගත් ස්ථානයක අමුද්‍රව්‍ය, උපකරණ හා යෙදවුම් ලබා දෙන්නේ කවුරුන්ද යන්න සැලකිල්ලට නොගෙන සේව්‍යයා විසින් නිර්දේශිත භාණ්ඩ හෝ සේවාවන් ලබා දීම සඳහා වැටුපක් ලබාගෙන සේව්‍යාට ලබා දීම හෝ යම් භාණ්ඩයක් හෝ සේවාවක් ලබා දීමට නිෂ්පාදන කටයුත්තක යෙදී සිටින්නන් ලෙසය."

ශ්‍රී ලාංකීය තත්වය තුළ සිය නිවෙස් තුළ සිදු කරනු ලබන කෘෂිකර්මය පදනම් වී ඇති ආදායම් උත්පාදන ක්‍රියාවලියන්ද ගෘහස්ථ කර්මාන්ත (Home Based Industries) ලෙස හඳුනාගෙන ඇත.

ශ්‍රී ලාංකීය ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් ඔවුන් විසින් මුහුණ දෙනු ලබන බහු විධ දුප්පත්කම තුළ සිය ජීවත් වීමට හා ආදායම් ඉපයීමට හෝ රැකියාවක් කිරීමට ඇති අයිතිය පිළිබඳ සැලකීමේදී විවිධ අභියෝග හා ගැටළු වලට මුහුණ දී සිටිති.

- අඩු ආදායම.
- දේපල පදනමක් නොමැති වීම.
- සාක්‍ෂරතාව නොමැති වීම.
- සෞඛ්‍ය ගැටළු .
- ස්ත්‍රී පුරුෂ අසමානතාව.
- ළමා ශ්‍රමය.
- පාරිසරික හානි.
- ගෝලීයකරණ අභියෝග.
- නීතිමය රැකවරණ ප්‍රමාණවත් නොවීම.
- සාම්ප්‍රදායික දැනුම හා කුසලතා වලට ඇති තර්ජන.

ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්ගේ බහුවිධ ප්‍රශ්න විසඳීම සඳහා රජය, පෞද්ගලික හා සිවිල් සංවිධාන දැනට හුදෙකලා වී වෙන් වෙන් වශයෙන් යම් ක්‍රියා මාර්ග ගනු ලබන අතර, මෙම අංශය දියුණු කිරීම සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් හා බහුපාර්ශවීය සහයෝගීතාවයකින් යුත් ඒකාබද්ධ ප්‍රවේශයක් දැක්වී ඇත.

ගෘහස්ථ ශ්‍රමය පිළිබඳ මෙම ජාත්‍යන්තර සම්මුතිය මගින් ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් හා අනෙකුත් චේතන ලබන ශ්‍රමිකයින් අතර සමාන ලෙස සැලකීම සඳහා ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් සකස් කිරීම අවධාරණය කරන අතර එහිදී සමාන සැලකීම කළයුතු පහත දැක්වෙන අංශ විශේෂයෙන් දක්වා ඇත.

- සංවිධාන පිහිටුවීමට හා තම කැමැත්ත මත එවැනි සංවිධාන වලට බැඳීමට හා එවැනි සංවිධාන වල ක්‍රියාකාරකම් වලට සහභාගී වීමට ඇති අයිතිය.
- රැකියාවේදී හෝ වෘත්තීය කටයුතු වලදී සිදු විය හැකි අසමාන ලෙස සැලකීමට එරෙහිව රැකවරණය.
- වෘත්තීය සෞඛ්‍ය හා ආරක්‍ෂාව පිළිබඳ අංශවල රැකවරණය, ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් පිළිබඳ නීති හා රෙගුලාසි ක්‍රියාත්මක කිරීම, සෞඛ්‍ය හා ආරක්‍ෂාව පිළිබඳ හේතු නිසා සමහර උපකරණ, ද්‍රව්‍ය භාවිතය හා සමහර ගෘහශ්‍රමය තහනම් කිරීම.
- වැටුප් ගෙවීම.
- ව්‍යවස්ථාපිත සමාජ සුරක්‍ෂණයන්ගෙන් රැකවරණය ලබා දීම.
- ගෘහ ශ්‍රමය තුළ ළමා ශ්‍රමය භාවිතය වැළැක්වීම සඳහා ඇතුළත් වීමේ අවම වයසක් ඇති කිරීම.
- මාතෘ රැකවරණය - විශාල ප්‍රතිශතයක් කාන්තාවන් වන ගෘහ ශ්‍රමිකයන් ගේ මූලික අවශ්‍යතාවයක්.

ලෝක කමිකරු සංවිධානයේ ලේඛන - මෙවලම්, සහ විශේෂයෙන්ම සම්මුතීන් ජාතික ප්‍රතිපත්තියක් හෝ ජාතික ප්‍රතිපත්ති වලට සහාය දක්වන ජාතික නීති පද්ධති සඳහා ජාත්‍යන්තර තත්වය පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශවේ.

ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ තත්වය දියුණු කිරීම සඳහා ගෘහස්ථ ශ්‍රමය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්ති සකස් කර පිළිගැනීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම හා කාලීන ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම ගෘහ ශ්‍රමය පිළිබඳ සම්මුතිය පරානුමත (Ratify) කරනු ලබන රටවල් විසින් සිදු කිරීම අපේක්‍ෂා කරනු ලබයි. මේ සඳහා ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් හා ඔවුන්ගේ සේව්‍යයන් නියෝජනය කරනු ලබන සංවිධාන පවතින නම් ඔවුන්ගේ වැඩි නියෝජනයක් සහිත සංවිධාන සමඟ සාකච්ඡා කිරීම තුළින් කටයුතු සිදු කළ යුතුය. නීති හා රෙගුලාසි, සාමූහික ගිවිසුම්, හෝ ජාතික භාවිතයට එකඟ වන ඕනෑම යෝග්‍ය ආකාරයකට මෙම ගෘහස්ථ ශ්‍රමය පිළිබඳ ජාතික ප්‍රතිපත්තිය ක්‍රියාත්මක කල යුතු බව මෙම සම්මුතියෙන් ප්‍රකාශ කරනු ලබයි.

- ගෘහශ්‍රමය පිළිබඳ සම්මුතිය පරානුමත කරනු ලබන රජයන් පහත දැක්වෙන කරුණු අඩංගු ප්‍රතිපත්ති ඉටු කිරීමට බැඳී සිටී.
- ගෘහ ශ්‍රමයේ සමාජ හා ආර්ථික වටිනාකම පිළිගැනීම.

ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සවිබල ගැන්වීම තුළින් දීර්ඝතාවයෙන් තොර යහපත් සමාජයක් ගොඩනගමු.

- වැඩිවන ආදායම් හා සමාජ සුරක්ෂණය තුළින් සමාජයේ පහළ ස්ථර වල සිටින අයගේ ජීවන මට්ටම ක්‍රමානුකූලව ඉහල දැමීම පදනම් වූ, දුප්පත් කම හැකි කිරීමේ ඵලදායක උපායමාර්ගයක් තිබීම.
- පොදු මහජනතාවගේ මිලදී ගැනීමේ ශක්තිය ඉහළ නැංවීම තුළින් අභ්‍යන්තර ඉල්ලුම ශක්තිමත් කිරීම පදනම් වූ ප්‍රගතිශීලී හා ස්ථිර සාර සංවර්ධන උපායමාර්ගයක් තිබීම.
- කම්කරු පංතියට සිය අයිතිවාසිකම් භුක්ති විදීම සඳහා හැකියාව ලබා දෙන සුභවාදී මානව අයිතිවාසිකම් ප්‍රතිපත්තියක් තිබීම.
- මිලියන ගණනක් කාන්තාවන් සවිබලගැන්වීම තුළින් හා සිය සංවිධාන තුළින් ස්වාධීනව, ආරක්ෂිතව හා ගෞරවනීය ලෙස ජීවත්වීම සඳහා කාන්තාවන්ට ඉඩ සලස්වන ස්ත්‍රී පුරුෂ සමාජභාවය පිළිබඳ ධනාත්මක ප්‍රතිපත්තියක් තිබීම.

03 දැක්ම

ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට වඩා හොඳ ජීවිතයක්.

04 මෙහෙවර

අවම සමාජ සුරක්ෂිත භාවය ලබා දීම මූලිකව සහතික කරන සියලු ආකාරයේ අසමාන ලෙස සැලකීම හා සුරාකෑම් වලින් තොර සමාන හා සාධාරණ සැලකීම සහිත ඵලදායක තරගකාරී ශ්‍රම සැපයීමක් හරහා,

- ජාතික ආදායම වැඩි කිරීමට වඩාත් දායකවීම
- දුප්පත් කමට එරෙහිව සටන් කිරීම
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සවිබල ගන්වා අවසානයේදී සැමට වඩාත් හොඳ ජීවිතයක් ලබා දීමට පහසුකම් සැලැස්වීම

05 අභිමතාර්ථ

- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ ආදායම් ඉපයීම දියුණු කිරීම තුළින් සමස්ථ ආර්ථික වර්ධනයේ ප්‍රතිලාභ ලබා ගැනීමට අවස්ථාව සැලැස්වීම.
- සියලුම ආකාරයේ අසමාන ලෙස සැලකීම හා සුරාකෑම් වලින් ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් නිදහස් කිරීමට කටයුතු කිරීම හා ගෘහ ශ්‍රමය තුළ ස්ත්‍රී පුරුෂ භාවය හා ජනවාර්ගික සමාජභාවය පවත්වා ගැනීම.
- වෙළඳපොළට, මූල්‍ය සම්පත් වලට විද්‍යා හා තාක්ෂණයට, අධ්‍යාපනයට හා පුහුණුවට, තොරතුරු හා දැනුමට වඩාත් සෘජු දැරිය හැකි හා හොඳ ප්‍රවේශයක් ලබා දීම හා පහසුකම් සැලැස්වීම.
- සියළුම ආකාරයේ ප්‍රවණ්ඩත්වය හා උපද්‍රව හීන කරනු ලබන මාර්ග හැකි කර, වෘත්තීය සෞඛ්‍ය හා ආරක්ෂාව සහතික කර ගෘහශ්‍රමය වඩාත් ශිෂ්ඨ හා ගරු කටයුතු හා පිලිගත හැකි තත්වයට පත් කිරීම සඳහා සුභ සාධනය, සමාජ සුරක්ෂිතභාවය හා සේවා ස්ථරයේ පහසුකම් දියුණු කිරීම හා පහසුකම් සැලැස්වීමේ ක්‍රියාවන් ගැනීම.
- ජාතික ආර්ථිකය තුළ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් හා ඔවුන්ගේ දායකත්වයට නිසිලෙස පිලිගැනීමට කටයුතු කිරීම හා ඒ සඳහා පහසුකම් සැලැස්වීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සඳහා ව්‍යවස්ථාමය රැකවරණය ලබාදීම.
- පාලනය විවිධ මට්ටම් නියෝජනය සඳහා ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ආපදාවලදී ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට වඩාත් ශක්තිමත්ව මුහුණ දීම සඳහා කටයුතු කිරීම.
- ගෘහස්ථ කර්මාන්තවල යෙදීම සඳහා කාන්තාව සවිබල ගැන්වීම.
- ගෘහස්ථ කර්මාන්තවල දැකිය හැකි සියලු ආකාරයේ ළමා ශ්‍රමය හැකි කිරීම සඳහා කටයුතු කිරීම.

උපාය මාර්ග තේමා,

- i. සමාජ සුරක්ෂණය.
- ii. වෙළඳපොළ ප්‍රවේශය.
- iii. මූල්‍ය සම්පත් වලට හා අමුද්‍රව්‍ය වලට ඇති ප්‍රවේශය.
- iv. සේවාස්ථානය (නිවස), යටිතල පහසුකම් හා භෞතික සම්පත් වෘත්තීය සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂණය.
- v. අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව සඳහා වූ ප්‍රවේශය.
- vi. විද්‍යා තාක්ෂණය දැනුම හා තොරතුරු සඳහා වූ ප්‍රවේශය.
- vii. ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් පිලිගැනීම.
- viii. ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් සංවිධානය කිරීම හා ජාලගත කිරීම.
- ix. ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් සඳහා සම්බන්ධතා හා පාර්ශවකාරීත්ව ගොඩනැගීම.
- x. කාන්තා සවිබල ගැන්වීම.
- xi. ආපදා සඳහා පෙර සූදානම.
- xii. ළමා ශ්‍රමය.

i සමාජ සුරක්ෂණය

- මරණ හා ආබාධිත ප්‍රවීලාහ, මානා ප්‍රවීලාහ, වයස්ගතවීමේ විශ්‍රාමික සෞඛ්‍ය රැකවරණය හා ළමා ආරක්ෂාව ඇතුළු අනෙකුත් යෝග්‍ය පහසුකම් ලබාදීම සහතික කරනු ලබන සමාජ සුරක්ෂණ යාන්ත්‍රණයන් හඳුන්වා දීම සඳහා පහසුකම් සැලසීම හා ප්‍රවර්ධනය.
- දැනට පවතින සමාජ සුරක්ෂණ ක්‍රම ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සඳහා දිගු කිරීමට සාකච්ඡා කර කටයුතු කිරීම.
- රැකියා සඳහා වේතනයක් සහතික කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

ii වෙළඳපොල ප්‍රවේශය

- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට වෙළඳ පොළට ඇති ප්‍රවේශය වැඩි දියුණු කිරීමට විශේෂ ප්‍රදර්ශන වෙළඳපොලවල් හා වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන පැවැත්වීමට සැලැස්වීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- මිලදී ගන්නන් සමඟ රැස්වීම් හා සම්බන්ධතා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- වෙළඳ පොළවල් හා වෙළඳ මධ්‍යස්ථාන තුළ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සඳහා විශේෂ මධ්‍යස්ථාන ඇති කිරීම හා ප්‍රවර්ධනය.
- විවිධ ගෘහස්ථ ශ්‍රමික පරිච්ඡේදයන් සඳහා වෙළඳ තොරතුරු මධ්‍යස්ථාන සංවර්ධනය කිරීම.
- අලෙවි හා තාක්ෂණික සහාය ලබා ගැනීම සඳහා වෙළඳ මණ්ඩල සමඟ සම්බන්ධතා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට වඩා හොඳ වෙළඳ පොළ ප්‍රවේශයක් සඳහා තොරතුරු හා සංවිච්චිත තාක්ෂණය භාවිතය හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- විශේෂ ප්‍රවර්ධනයක් ලෙස රජයේ හා තෝරාගත් විශේෂ මධ්‍යස්ථාන වල ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් ගේ නිෂ්පාදන හා සේවා ලබා ගැනීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් ගේ නිෂ්පාදන හා සේවා වලට විශේෂ බදු සහන ලබා ගැනීමටත් ආනයන හා අපනයන බදු වලින් නිදහස් කර ගැනීමටත් බලධාරීන් සමඟ සාකච්ඡා කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ නිෂ්පාදන හා සේවා අලෙවි කිරීම සඳහා ශක්තිමත් සමාගම් සමඟ ව්‍යාපාර සහයෝගිතාවය පුනර්ජීවනය කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ නිෂ්පාදන ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා කලාපීය අලෙවි ජාලයන් සමඟ සම්බන්ධ වී කටයුතු කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්ගේ භාණ්ඩ වලට සහය දීම සඳහා රජයේ දැනට පවතින වෙළඳ ප්‍රවර්ධන ක්‍රියා දාමයන් සමඟ සම්බන්ධතා ගොඩනැගීමට කටයුතු කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්ගේ සාමූහික ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

iii මූල්‍ය සම්පත් වලට හා අමුද්‍රව්‍ය වලට ඇති ප්‍රවේශය

- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් සඳහා වඩාත් යෝග්‍ය වූ ක්ෂුද්‍ර ණය හා ක්ෂුද්‍ර මූල්‍ය ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්ගේ අමුද්‍රව්‍ය අවශ්‍යතාවයන් සඳහා සාමූහික කේවල් කිරීම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

iv සේවාස්ථානය (නිවස), යටිතල පහසුකම්, භෞතික සම්පත් වෘත්තීය සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂණය.

- වැඩ බිම හෝ සේවා ස්ථානය දියුණු කිරීම සඳහා එම වැඩබිම වන ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ නිවාස වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා විශේෂ ණය හා සහනාධාර පහසුකම් ලබා දීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ ජල විදුලිය කානු පද්ධති දුරකථන ආදී මූලික යටිතල පහසුකම් ලබා දීම.
- අවදානමට ලක්විය හැකි ළදරුවන් හා වැඩිහිටියන්ගේ අවශ්‍යතාවයන් සුරක්ෂිත වන ලෙස නිවාස සේවා ස්ථානය ලෙස වැඩිදියුණු කිරීම හා නව උපායමාර්ග හා පහසුකම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- කළමනාකරණ හා පුහුණු සඳහා මාර්ගෝපදේශ ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට වෘත්තීය සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව පිළිබඳව අධ්‍යාපනය ලබා දීම.
- වෘත්තීය සෞඛ්‍යය හා ආරක්ෂාව සහතික වන ලෙස දියුණු කරන ලද තත්ත්ව සහිතව සිය නිවාසය වූ සේවා ස්ථානය සකස් කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම.

v අධ්‍යාපනය හා පුහුණුව සඳහා වූ ප්‍රවේශය

- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සඳහා විශේෂිත වූ පුහුණු පාසල් හෝ පුහුණු වැඩසටහන් උපායමාර්ගික වශයෙන් වැදගත් වූ ස්ථාන වල ස්ථාපිත කිරීමට පහසුකම් සැපයීම හා ප්‍රවර්ධනය.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සඳහා ව්‍යවසායකත්ව පුහුණුව සඳහා පහසුකම් සැලැස්වීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ප්‍රජා පාදක කුසලතා සංවර්ධන වැඩසටහන් පිළිගැනීමට ලක් කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ විවිධ පරිච්ඡේද වල අවශ්‍ය කුසලතා හඳුනාගැනීමට කටයුතු කිරීම.
- සැලසුම් සකස් කිරීම නිෂ්පාදන හඳුනා ගැනීම ප්‍රදර්ශනය හා ගුණාත්මක භාවය ආරක්ෂා කිරීම පිළිබඳව පුහුණු වීම් වලට පහසුකම් සැලසීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- තාක්ෂණික පුහුණුව සඳහා කුසලතා හා තාක්ෂණය යටත්කාලීන කිරීමට අවශ්‍ය පුහුණුව සඳහා පහසුකම් සැලැස්වීම හා ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- අලෙවිකරණය පිළිබඳව පුහුණු වැඩ සටහන් වලට පහසුකම් සැලැස්වීම හා ප්‍රවර්ධනය.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ වැඩ කටයුතු දියුණු කිරීමට තොරතුරු හා සංවිච්චිත තාක්ෂණ සංවිත සඳහා පුහුණු වැඩ සටහන් සඳහා පහසුකම් සැලැස්වීම හා ප්‍රවර්ධනය.

vi විද්‍යා තාක්ෂණය දැනුම හා තොරතුරු සඳහා වූ ප්‍රවේශය

- යම් වෙළඳාමකට හෝ වෘත්තියකට අයත් හා විශේෂයෙන් වැඩි පිරිසක් සම්බන්ධ වූ පර්යේෂණ හඳුනා ගැනීම
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් පිළිබඳ විවිධ වර්ගයේ සමීක්ෂණ පැවැත්වීම
- ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයට හා යවක්කාලින කිරීමට උපකාර වන සේ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් පිළිබඳ විවිධ මිනුම් කටයුතු නිරන්තර පදනමකින් සිදු කිරීම
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සඳහා වූ පාර්ෂවයන් සංවර්ධන කටයුතු සඳහා සහාය දැක්වීම
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ නිෂ්පාදන හා සේවා වල ගුණාත්මකභාවය වර්ධනය කිරීම සඳහා යාන්ත්‍රණය ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ නිෂ්පාදන හා සේවා වල ප්‍රමිතිය ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට අවශ්‍ය කරනු ලබන තොරතුරු එක්රැස් කිරීම වර්ගීකරණය කිරීම හා බෙදා හැරීම
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට විවිධ අංශ වලට අවශ්‍ය කරනු ලබන දැනුම් පදනම නිර්මාණය කිරීම
- සාම්ප්‍රදායික දැනුම හා කුසලතාවයන් ආරක්ෂා කිරීමටත් ඒවා අදාල පරිදි නව දැනුමෙන් හා කුසලතාවය පෝෂණය කිරීමටත් කටයුතු කිරීම
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට නව යන්ත්‍ර සූත්‍ර හා තාක්ෂණය සඳහා අධි ප්‍රවේශයන් වැඩි කිරීමට විශේෂ ක්‍රම සැකසීම.

vii ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් පිළිගැනීම

- ප්‍රතිපත්ති සම්පාදනයේ හා සැලසුම් කිරීමේ විවිධ මට්ටම් වලදී ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ සංවිධාන වල ප්‍රමාණවත් නියෝජනය ඇති කිරීම හා පිළිගැනීම.
- ජාතික ආර්ථිකය තුළ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ නියෝජනය ප්‍රමාණාත්මකව ඇති කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් රජය විසින් ලියාපදිංචි කරවීමට කටයුතු කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් පිළිගැනීමට උනන්දු කරවීමට තරග පැවැත්වීම හා සම්මාන ලබාදීමට කටයුතු කිරීම.

viii ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සංවිධානය කිරීම හා ජාලගත කිරීම.

- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ සාමාජිකයින්ට මූලික සංවිධාන වල සමූපකාර හා ජාල සංවිධානය කිරීම සකස් කර දැක්වීම හා ජාලගත කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ සාමාජික මූලික සංවිධාන වල සමූපකාර හා ජාල වල කලාපීය හා ජාතික මට්ටමේ සම්මේලනයන් ප්‍රවර්ධනයන් කිරීම ඇති කිරීමට සහාය දීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ ආංශික සංවිධාන, සමූපකාර හා ජාල ඇති කිරීමට සහය දැක්වීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ හා ඔවුන්ගේ සංවිධාන වල දත්ත පදනම් හා නාමාවලි සකස් කිරීම හා පවත්වා ගැනීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ගේ සංවර්ධනය සඳහා Web Portal වැනි නව තාක්ෂණික භාවිතයන් යොදා ගැනීම.

ix ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන් සඳහා සම්බන්ධතා හා පාර්ශවකාරීත්ව ගොඩනැගීම.

- ගෘහස්ථ ශ්‍රමික අංශය ශක්තිමත් කිරීම සඳහා බහු පාර්ශවීය සහයෝගිතාවය ඇති කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයන්ට සහය දැක්වීම සඳහා CSR ව්‍යාපෘති ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- පාසල් යන වයසේ වූ ළමයින් 100 ක්ම පාසල් යැවීමට කටයුතු කිරීම තුළින් ළමා ශ්‍රමය හැනි කිරීමට කටයුතු කිරීම හා දෙමාපියන්ට ළමයින්ට ශ්‍රමය සඳහා යොදා ගැනීමට අවශ්‍යතාවන පරිදි ඔවුන්ගේ ආදායම වැඩි කිරීමට කටයුතු කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් සඳහා ලබා ගත හැකි රජයේ සේවාවන් ලබා ගැනීම සඳහා දිගු සේවාවන් රාජ්‍ය අංශයේ ආයතන සමඟ සම්බන්ධතා ඇති කිරීම.
- SAARC කලාපයේ හා ජාත්‍යන්තර වශයෙන් වූ ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්ගේ සංවිධාන සමඟ සම්බන්ධතා ගොඩනගාගෙන කටයුතු කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් පිළිබඳ කටයුතු කරන ජාතික හා ජාත්‍යන්තර සංවිධාන සමඟ සම්බන්ධතා ගොඩනගා ගැනීම.

x කාර්යාල සවිබල ගැන්වීම.

- කාර්යාල ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්ගේ නායකත්වය, ව්‍යවසායකත්වය හා අනෙකුත් කුසලතා වැඩි දියුණු කිරීම.
- කාර්යාල ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින්ට සමාජ, දේශපාලන හා ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් වල නියුතු වීම සඳහා පහසුකම් ලබා දෙන පරිසරයක් ඇති කිරීම.

xi ආපදා සඳහා පෙර සූදානම.

- ආංශික වශයෙන් හා පලාත් පාලන ආයතන මට්ටමින් ආපදා කළමනාකරණ පෙර සූදානම් සැලසුම් ප්‍රවර්ධනය කිරීම.
- ගෘහස්ථ ශ්‍රමිකයින් ආපදාවලට මුහුණ දිය හැකි ශක්තිමත් පිරිසක් බවට පත් කිරීම.

xii ළමා ශ්‍රමය.

පාසල් යන වයසේ වූ ළමයින් 100% ක්ම පාසල් යැවීමට කටයුතු කිරීම තුළින් ළමා ශ්‍රමය අවම කිරීමට කටයුතු කිරීම හා දෙමාපියන්ට ළමයින්ව ශ්‍රමය සඳහා යොදා ගැනීමට අවශ්‍ය නොවන පරිදි ඔවුන්ගේ ආදායම වැඩි කිරීමට කටයුතු කිරීම.